

КОНСПЕКТ
ЗА ТЕСТ ПО ПРАВО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ПРАВА НА ЧОВЕКА

1. Обща правна характеристика на Европейския съюз. Разграничаване на правния ред на ЕС от международния правен ред и от правния ред на държавата. Правосубектност и правна същност на ЕС.

2. Правен режим на външните отношения на ЕС. Правен режим на общата политика във външните работи и сигурността.

3. Членство в ЕС. Условия и ред на присъединяване на нови държави членки към ЕС. Доброволно оттегляне от ЕС.

4. Принципи на правовата държава в правния ред на ЕС. Извеждане и утвърждаване на принципите на правовата държава в правния ред на европейската интеграция. Основни изисквания, произтичащи от принципа на правовата държава. Ред на контрол и санкции по чл.7 ДЕС. Механизъм за върховенство на закона в ЕС.

5. Правен режим на компетентността в правото на ЕС. Принцип на предоставена компетентност. Имплицитно предоставени правомощия. Паралелност на компетентността във вътрешен и външен план. Клауза за гъвкавост.

6. Категории компетентност. Принцип на субсидиарността. Принцип на пропорционалността.

7. Правна система на ЕС. Обща характеристика. Нормативна йерархия в правния ред на ЕС.

8. Източници на първичното право. Обща характеристика. Видове източници на първичното право. Съотношение между източниците и нормите на първичното право.

9. Източници на производното право. Обща характеристика. Общи условия за действителност на актовете на производното право. Видове актове на производното право.

10. Регламент. Директива. Решение.

11. Нетипични източници на правото на ЕС. Обща характеристика. Правнообвързващи нетипични източници. Правен ефект на необвързващите нетипични източници на правото на ЕС.

12. Общите принципи на правото и практика на Съда на ЕС като източници на правото на ЕС.

13. Международни споразумения на ЕС. Ред на сключване на международните споразумения. Видове международни споразумения на ЕС. Действие на международните споразумения на ЕС.

14. Принципи на прилагане на правото на ЕС. Принцип на непосредствена приложимост. Еднообразно прилагане на правото на ЕС.

15. Принцип на примат (предимство).

16. Принцип на директен ефект (пряко действие).

17. Принцип на съответстващо тълкуване (конформно тълкуване).

18. Принцип на процесуална автономия. Принцип на равностойност. Принцип на ефективността.

19. Принцип на отговорност на държавата за вреди от нарушения на правото на ЕС.

20. Система на съдебен контрол в правото на ЕС. Обща характеристика на системата на съдебен контрол. Общи правила на производствата пред Съда на ЕС.

21. Производство за отмяна на акт на институции, органи, служби или агенции. Активно легитимирани субекти. Пасивно легитимирани субекти. Условия за допустимост на иска. Действие на решението в производство по чл.263 ДФЕС.

22. Производство за установяване на незаконосъобразно бездействие. Досъдебна фаза. Условия за допустимост на иска. Действие на решението в производство по чл.265 ДФЕС.

23. Преюдициално производство. Предмет на производството. Задължителен и факултативен характер на запитването. Условия за допустимост. Ред на разглеждане на запитването. Действие на решението в производство по чл.267 ДФЕС.

24. Производство за неизпълнение на правото на ЕС. Предмет и обща характеристика. Досъдебна фаза. Производство по чл.259 ДФЕС. Производство по чл.260 ДФЕС.

25. Производство за извъндоговорна отговорност на ЕС.

26. Гражданство на ЕС. Възникване и обща характеристика. Съотношение между гражданството на ЕС и гражданството на държава членка. Основни права на гражданите на ЕС. Политически права. Други права на гражданите на ЕС.

27. Защита на основните права в правото на ЕС. Възникване и развитие на механизъм за защита правата на човека в правото на ЕС. Харта на основните права на Европейския съюз. Общи правила по прилагане на Хартата на основните права на Европейския съюз.

28. Основни права от дял „Достойнство“.

29. Основни права от дял „Свободи“.

30. Основни права от дял „Равенство“.

31. Основни права от дял „Солидарност“.

32. Основни права от дял „Гражданство“.

33. Основни права от дял „Правосъдие“.

34. Съотношение между правото на ЕС и ЕКПЧ. Непряк контрол за спазване на ЕКПЧ в прилагането на правото на ЕС. Присъединяване на ЕС към ЕКПЧ.

35. Европейски съд по правата на човека. Възникване и развитие на механизма за защита правата на човека по ЕКПЧ. Индивидуални жалби. Изчерпване на вътрешноправните средства за защита. Срок за внасяне на жалба. Основания за недопустимост на жалбите. Анонимна жалба. Идентичност на спора с друго дело решено от ЕСПЧ. Разглеждане по друга процедура на международно решаване на спорове. Явно необоснована жалба. Злоупотреба с право.

36. Процесуален ред на разглеждане на жалбите. Основни етапи на производството. Процесуални права на жалбоподателите. Действие на решения на ЕСПЧ. Изпълнение на решенията на ЕСПЧ.

37. Право на живот. Забрана на смъртното наказание. Забрана на изтезанията, нечовешкото или унизително отношение и наказание. Забрана на робството, принудителното подчинение и принудителния и задължителния труд.

38. Право на свобода и сигурност. Защита срещу обратно действие на престъпленията и наказанията. Забрана за лишаване от свобода за дълг. Свобода на придвижване.

39. Забрана за експулсиране на собствени граждани и право на собствени граждани да влизат на територията на държавата. Забрана за колективно експулсиране на чужденци.

40. Забрана за дискриминация.

41. Право на справедлив съдебен процес. Право на ефективни вътрешноправни средства за защита. Право на обжалване в наказателното производство. Забрана за повторно осъждане или налагане на наказание. Право на обезщетение в случай на съдебна грешка.

42. Право на зачитане на личния и семейния живот, жилището и тайната на кореспонденцията.

43. Право на встъпване в брак и създаване на семейство. Право на равенство между съпрузи.

44. Право на собственост.

45. Свобода на мисълта, съвестта и религията. Свобода на изразяване на изразяване на мнение. Свобода на събрания и сдружаването. Право на свободни избори.